

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius
Plānotās saimnieciskās darbības organizators

UAB „Biržų vėjas“

Plānotā saimnieciskā darbība:

UAB „BIRŽŲ VĒJAS” PLĀNOTĀ LĪDZ 35 VĒJA ELEKTROSTACIJU BŪVNIECĪBA UN EKSPLUATĀCIJA NEMUNĒĻA RADVILIŠĶU UN PAROVEJAS SENŪNIJĀS, BIRŽŲ RAJONA PAŠVALDĪBAS TERITORIJĀ, PANEVĒŽAS APRIŅĶĪ.

Dokumenta tips:

IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS ZIŅOJUMA. KOPSAVILKUMS

Projekta Nr **22025**

Datums: **2025**

Lietā **PAV.AT-1**

PLĀNOTĀ SAIMNIECISKĀ DARBĪBA IR ATZĪTA PAR SEVIŠĶI SVARĪGU SABIEDRĪBAS INTEREŠU OBJEKTU UN UZSKATĀMA PAR SVARĪGU SABIEDRĪBAS DROŠĪBAI

Dokumento rengējas
Dokumenta izstrādātājs

SWECO
UAB „Sweco Lietuva“

Plānotās
saimnieciskās
darbības
organizators

UAB „BIRŽŲ VĒJAS”, J. JANONIO A. 5, BIRŽI,
TĀLR. [NR.] +370 610 25533, E-PASTS: EVALDAS@RDG.LT

Plānotā
saimnieciskā
darbība, tās
vieta

UAB „BIRŽŲ VĒJAS” PLĀNOTĀ LĪDZ 35 VĒJA ELEKTROSTACIJU BŪVNICĪBA UN
EKSPLUATĀCIJA NEMUNĒĻA RADVILIŠĶU UN PAROVEJAS SEŅŪNIJĀS,
BIRŽU RAJONA PAŠVALDĪBAS TERITORIJĀ, PANEVĒŽAS APRIŅĶĪ.

PLĀNOTĀ SAIMNIECISKĀ DARBĪBA IR ATZĪTA PAR SEVIŠĶI SVARĪGU SABIEDRĪBAS INTEREŠU
OBJEKTU
UN UZSKATĀMA PAR SVARĪGU SABIEDRĪBAS DROŠĪBAI.

Dokumenta
izstrādātājs

UAB „SWECO LIETUVA”, OZO G. 12A-1, VIĻŅA, TĀLR.: +370 5 262 2621,
E-PASTS: INFO@SWECO.LT, WWW.SWECO.LT

Projekta Nr.

22025

Darbu veids

IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Dokumenta tips

ZIŅOJUMA KOPSAVILKUMS

Lieta

AT-1

Versija

E

Versijas
datums

08.12.2025.

Uzņēmums

Amats

Vārds, uzvārds

Paraksts

UAB „Sweco Lietuva”

Projekta vadītājs

VYTAUTAS BELICKAS

TEKSTĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

Saīsinājums	Saīsinājuma skaidrojums
AAA	Lietuvas Republikas Vides aizsardzības aģentūra
AER	Atjaunojamie energoresursi
AM	Lietuvas Republikas Vides ministrija
BAST	Dzīvotāju aizsardzībai svarīgas teritorijas
VDAR	Vispārīgā datu aizsardzības regula
ES	Eiropas Savienība
ĢIS	Ģeogrāfiskā informācijas sistēma
GK	Dabas karkass
KM	Lietuvas Republikas Kultūras ministrija
LHMT	Lietuvas Hidrometeoroloģijas dienests
LR	Lietuvas Republika
NVSC	Veselības ministrijas Nacionālais sabiedrības veselības centrs
IVN	Ietekmes uz vidi novērtējums
PVO	Pasaules Veselības organizācija
PŪV	Plānotā saimnieciskā darbība
PVSV	Ietekmes uz sabiedrības veselību novērtējums
SAM	Lietuvas Republikas Veselības ministrija
SAZ	Sanitārā aizsargzona
PSIS	Aizsargājamo sugu informācijas sistēma
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
UETK	Lietuvas Republikas upju, ezeru un dīķu kadastrs
VES	Vēja elektrostacija
IeM	Lietuvas Republikas Iekšlietu ministrija
VSTT	Lietuvas republikas Valsts aizsargājamo teritoriju dienests
WindPRO	Matemātiskais modelis vēja elektrostaciju radītā trokšņa un ēnu mirgošanas izplatības modelēšanai
ŽGR	Zemes dzīļu reģistrs

IVN ZIŅOJUMA NETEHNISKAIS KOPSAVILKUMS

UAB „Biržų vėjas” Nemunėļa Radviliškų un Parovejas seņūnijās, Biržu rajona pašvaldības teritorijā, Panevėžas apriņķī plānoja būvēt un ekspluatēt līdz 35 VES. Plānotā darbība ietvertu VES apkalpošanai paredzēto laukumu, piebraucamo ceļu un citas plānotās saimnieciskās darbības īstenošanai nepieciešamās infrastruktūras (pazemes elektroenerģijas pārvades kabeļu tīkla, transformatoru apakšstacijas) ierīkošanu, kā arī 35 VES būvniecību un ekspluatāciju.

UAB „Biržų vėjas” Nemunėļa Radviliškų un Parovejas seņūnijās, Biržu rajona pašvaldības teritorijā plānotā darbība ir iekļauta Lietuvas Republikas plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma likuma (turpmāk – IVN likums) 1. pielikumā uzskaitīto darbību sarakstā, kuru plānošanai jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

VES darbība ir atzīta par sevišķi svarīgu sabiedrības interešu objektu un uzskatāma par svarīgu sabiedrības drošībai.

Saskaņā ar UAB „Biržų vėjas” un UAB „Sweco Lietuva” noslēgto līgumu UAB „Sweco Lietuva” tika uzdots veikt plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu (IVN): sagatavot paziņojumu par IVN uzsākšanu un IVN ziņojumu, saskaņot sagatavoto dokumentāciju ar IVN subjektiem, informēt sabiedrību, kā arī iesniegt dokumentus Lietuvas Republikas Vides aizsardzības aģentūrai izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai par plānotās saimnieciskās darbības īstenošanas iespējām.

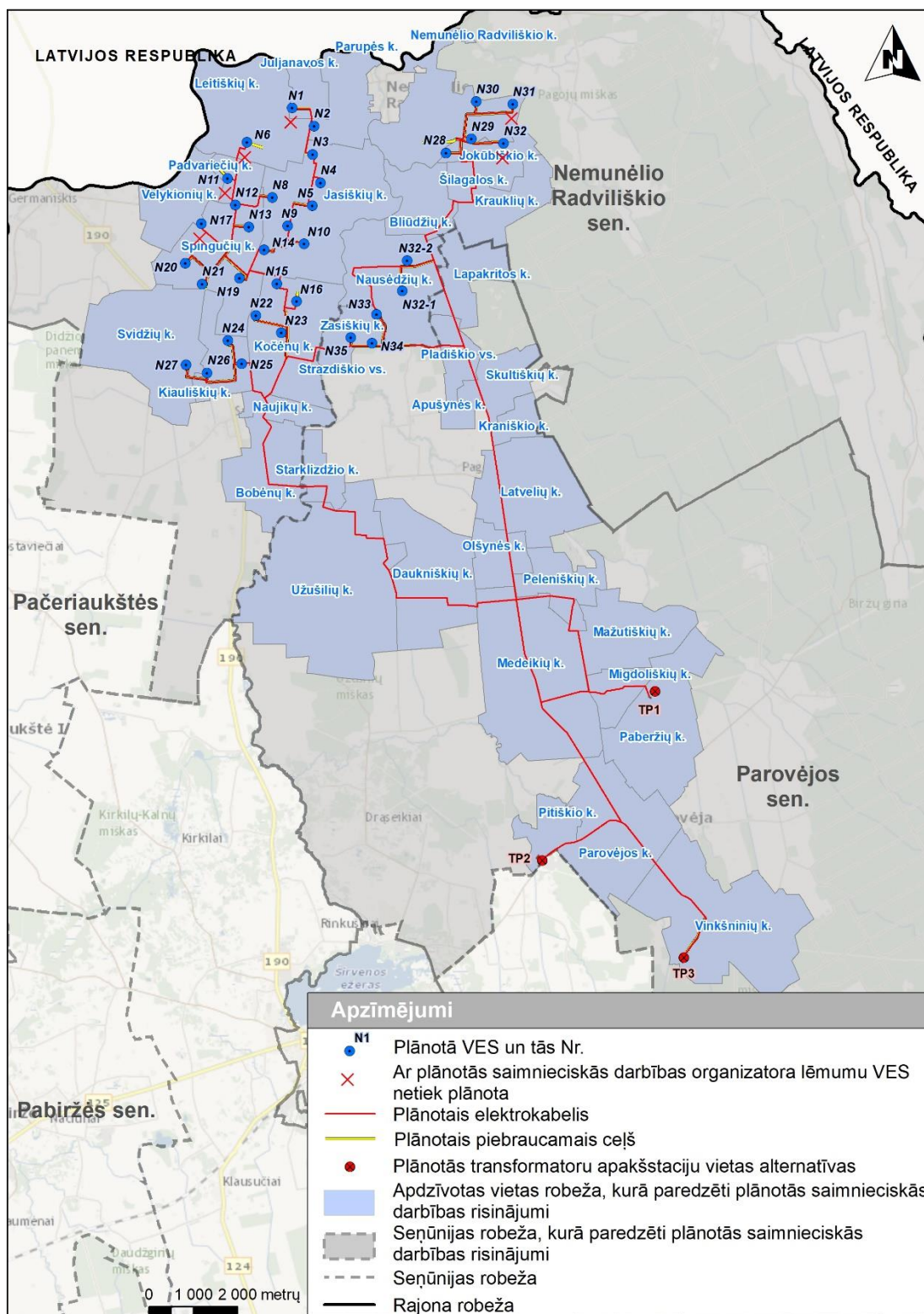
2022. gada jūlijā tika sagatavots paziņojums par IVN uzsākšanu, kas noteiktajā kārtībā tika publiskots sabiedrībai un iesniegts IVN subjektiem un Lietuvas Republikas Vides aizsardzības aģentūrai, saņemot to priekšlikumus.

2023. gada jūnijā, veicot plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, tika sagatavots UAB „Biržų vėjas” plānotās līdz 35 VES būvniecības un ekspluatācijas Nemunėļa Radviliškų un Parovejas seņūnijās, Biržu rajona pašvaldības teritorijā, IVN ziņojums (turpmāk – IVN ziņojums).

IVN ziņojumā nav paredzētas VES izvietojuma alternatīvas, taču tiek izskatītas VES tehnisko parametru alternatīvas (A, B, C). Šo tehnisko parametru alternatīvu iespējamā ietekme uz vidi un sabiedrības veselību tiek novērtēta un savstarpēji salīdzināta, kā arī salīdzināta ar „0” alternatīvu.

Pēc UAB „Sweco Lietuva” pasūtījuma laika posmā no 2022. gada marta līdz 2023. gada februārim VŠĮ „Media ir aplinkos projektai” piesaistītie pētnieki plānotās saimnieciskās darbības teritorijā un tās apkārtnē veica perējošo, migrējošo, ziemojošo un koncentrācijas veidojošo putnu, kā arī sīkspārņu lauka novērojumus un sagatavoja novērojumu pārskatus. Ņemot vērā šo pētījumu rezultātus, plānotās saimnieciskās darbības organizators jau sākotnējā posmā koriģēja atsevišķu VES izvietojuma vietas. Ņemot vērā sākotnējā novērtējuma rezultātus un IVN ziņojuma saskaņošanas laikā saņemtās IVN subjektu piezīmes, plānotās saimnieciskās darbības organizators nolēma atteikties no četrām VES (N1, N6, N11, N17) plānošanas, kā arī, lai aizsargātu melnos stārķus un mazos ērgļus, un ņemot vērā ornitologu ieteikumus par to, ka VES N31 un N32 izvietojuma vietas atrodas nepietiekamā attālumā no Eiropas ekoloģiskā tīkla „Natura 2000”

PAST „Biržu giria”, vēlākā IVN ziņojuma saskaņošanas posmā atteicās plānot arī VES N31 un N32, atstājot 29 VES (1. att.). Ņemot vērā minētās izmaiņas, IVN ziņojums tika precizēts.

1. att. Plānotās saimnieciskās darbības objektu ģeogrāfiskais un administratīvais novietojums

UAB „Biržu vējas” plānotā līdz 35 vēja elektrostaciju būvniecība un ekspluatācija
Nemunėlio Radviliškio un Parovėjos seņūnijās
Biržu rajona pašvaldības teritorijā
Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums. Kopsavilkums

Plānotās saimnieciskās darbības objekti un darbības tehnoloģija

Plānotās saimnieciskās darbības ietvaros Biržu rajona pašvaldības Nemunēļa Radvilišķu un Parovejas seņūniju teritorijās privātīpašumā esošos zemes gabalos paredzēts uzbūvēt un ekspluatēt līdz 29 VES, kā arī ierīkot to ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru (transformatoru apakšstaciju, pazemes elektroenerģijas pārvades kabeļus, apkalpes laukumus, piebraucamos ceļus u. c.) (1. att.).

Plānotā VES modeļi un to tehniskie parametri tika izvērtēti plānotās saimnieciskās darbības organizatora iepriekšējos plānotās saimnieciskās darbības plānošanas posmos, un tika pieņemts lēmums izvērtēšanai izvēlēties trīs VES modeļus (1. tabula). Turpmākajā izvērtēšanas posmā šie risinājumi tiek vērtēti kā iespējamās VES tehnoloģiju un tehnisko parametru alternatīvas A, B un C. Atbilstoši alternatīvas C maksimālajiem risinājumiem paredzēts plānot VES, kuru katras jauda būtu līdz 7,5 MW, rotora ar lāpstiņām diametrs – līdz 180 m, torņa augstums – līdz 180 m, VES augstums līdz augstākajam konstrukcijas punktam – līdz 270 m, trokšņa līmenis – līdz 109,0 dBA. Plānotā vēja elektrostaciju parka kopējā jauda nepārsniegs 217,50 MW.

1. tabula. Plānoto VES tehniskie parametri (dažādas tehnoloģiskās alternatīvas)

VES parametrs	VES ražotājs un modelis*		
	A	B	C
	Enercon, E-160 EP5	Vestas, V172-7,2	Perspektīvais VES modelis
Vienas VES jauda, MW	Līdz 5,56	Līdz 7,2	Līdz 7,5
Rotora ar lāpstiņām diametrs, m	Līdz 160	Līdz 172	Līdz 180
Lāpstiņu skaits, gab.	3	3	3
Torņa augstums, m	Līdz 120	Līdz 166	Līdz 180
VES kopējais augstums ar paceltu lāpstiņu (augstākais konstrukcijas punkts), m	Līdz 200	Līdz 252	Līdz 270
Ražotāja deklarētais skaņas līmenis, dBA	106,8	106,9	109,0
Kopējais VES skaits, gab.	29	29	29
Visu VES kopējā jauda, MW	Līdz 161,24	Līdz 208,8	Līdz 217,5

* – Īstenojot tehniskos risinājumus, mainoties tirgū pieejamo VES modeļu piedāvājumam, iespējamās arī citas VES tehnoloģiskās alternatīvas ar parametriem, kas nepārsniedz šādus rādītājus: VES kopējais augstums – līdz 270 m, rotora ar lāpstiņām diametrs – līdz 180 m, torņa augstums – līdz 180 m, vienas VES jauda – līdz 7,5 MW, trokšņa līmenis – līdz 109,0 dBA, un kas nepārsniedz šī IVN laikā novērtēto maksimālo ietekmes mērogu. Plānotie VES modeļi un to tehniskie parametri plānotās saimnieciskās darbības organizatora iepriekšējos plānotās saimnieciskās darbības plānošanas posmos tika izvērtēti (kopumā 6 modeļi: Siemens SG6.6-170, Enercon E-160 EP5, Enercon E-175 EP, Vestas V4172-7.2, Nordex N175/6.X, perspektīvais VES modelis), un tika pieņemts lēmums veikt novērtējumu trīs raksturīgiem VES modeļu tipiem (ar mazāko augstumu un jaudu, ar vidējo augstumu un jaudu, ar lielāko augstumu un jaudu) (1. tabula).

IVN ziņojumā ir izskatītas un izvērtētas trīs transformatoru apakšstacijas izvietojuma alternatīvas: T1 (prioritārā) – Paberžu ciems Parovejas seņūnijā, T2 – Pitišķu ciems Parovejas seņūnijā un T3 – Vinkšņiņu ciems Parovejas seņūnijā (1. att.).

Plānotās saimnieciskās darbības ietvaros paredzēts maksimāli izmantot vietējos ceļus (to posmus), pirms tam, ja nepieciešams, tos nostiprinot un/vai atjaunojot, savukārt gadījumos, kad nav piekļuves plānotajām VES atrašanās vietām, paredzēts ierīkot atsevišķus piebraucamā ceļa posmus. Saskaņā ar sākotnējo novērtējumu paredzēts rekonstruēt vai izbūvēt ap 18,5 km VES

un transformatoru apakšstaciju piebraucamo ceļu TP1 un TP2 alternatīvu gadījumā, bet TP3 alternatīvas gadījumā – ap 20,5 km.

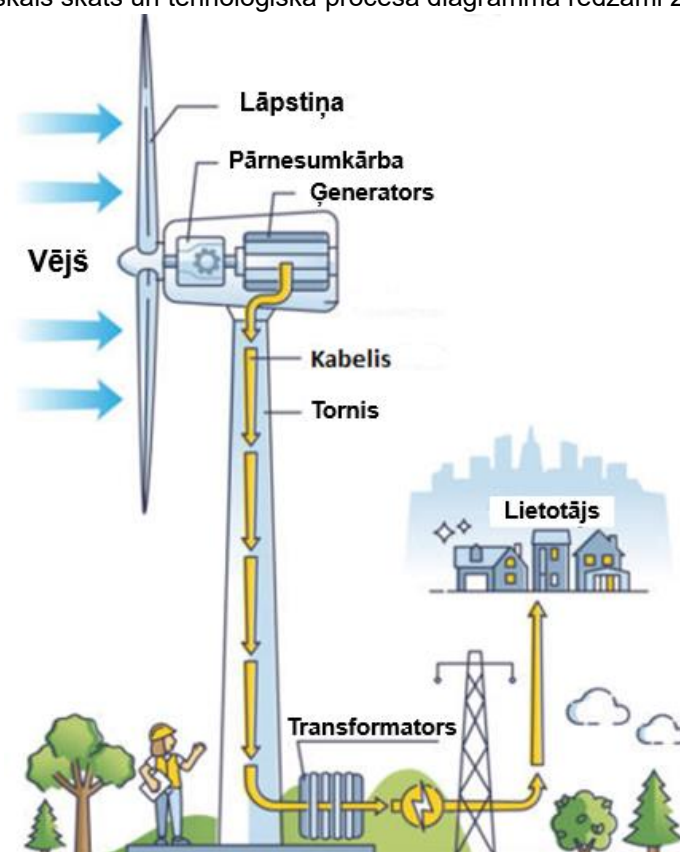
Plānotās saimnieciskās darbības vajadzībām paredzēts arī izbūvēt pazemes elektroenerģijas pārvades kabelus starp VES un plānotās transformatoru apakšstacijas atrašanās vietu. Saskaņā ar sākotnējo novērtējumu transformatoru apakšstacijas T1 ierīkošanas gadījumā paredzēts izbūvēt aptuveni 64,1 km pazemes elektroenerģijas pārvades kabelu, transformatoru apakšstacijas T2 ierīkošanas gadījumā – aptuveni 63,2 km, bet transformatoru apakšstacijas T3 ierīkošanas gadījumā – aptuveni 66,2 km.

Plānotās saimnieciskās darbības tehnoloģiskais process sastāv no diviem galvenajiem posmiem:

- Elektroenerģijas ražošana VES;
- Saražotās elektroenerģijas pārvade uz esošo elektroenerģijas pārvades sistēmu.

Plānotās VES ražos 33 kV elektroenerģiju. VES saražotā elektroenerģija pa pazemes elektroenerģijas pārvades kabeliem tiks novadīta uz plānoto transformatoru apakšstaciju, kur elektroenerģija tiks transformēta 110 kV vai 330 kV spriegumā un novadīta uz elektroenerģijas pārvades tīkliem.

VES shematiskais skats un tehnoloģiskā procesa diagramma redzami 2. attēlā.

2. att. VES tehnoloģiskā procesa shematiskā diagramma

Veicot plānotās saimnieciskās darbības IVN, konstatēts:

Plānotās saimnieciskās darbības vieta tika izvēlēta, pamatojoties uz plānotās saimnieciskās darbības teritorijā spēkā esošajiem un augstāka līmeņa kompleksās un speciālās teritorijas plānošanas dokumentu risinājumiem. Izvēlētajā teritorijā plānotā saimnieciskā darbība ir pieļaujama saskaņā ar teritorijā spēkā esošajiem un augstāka līmeņa teritorijas plānošanas dokumentiem. Plānotā saimnieciskā darbība nav pretrunā ar teritorijā spēkā esošajiem teritorijas plānošanas dokumentiem. Saskaņā ar Lietuvas Republikas teritorijas karti, kurā var tikt ierobežota vēja elektrostaciju (augstu būvju) projektēšana un būvniecība un kas apstiprināta ar Lietuvas bruņoto spēku komandiera 2016. gada 15. februāra rīkojumu Nr. V-217 „Par Lietuvas Republikas teritorijas kartes apstiprināšanu, kurā var tikt ierobežota vēja elektrostaciju (augstu būvju) projektēšana un būvniecība”, plānotās VES ietilpst teritorijās, kurās VES būvniecības vietas tiek saskaņotas ar nosacījumu, ka no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas ražotājs noslēdz līgumu ar Lietuvas bruņotajiem spēkiem par daļas ieguldījumu un citu izmaksu kompensēšanu valsts drošības funkciju nodrošināšanai.

Ietekme uz ūdeņiem. Četras plānotās VES vietas ietilpst virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, savukārt neviena VES vieta neietilpst virszemes ūdensobjektu piekrastes aizsargjoslā. Plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības laikā (ierīkojot pazemes elektroenerģijas pārvades kabeļus un VES piekļuves ceļus) 37 vietās tiks šķērsotas upes un meliorācijas grāvji. Elektroenerģijas kabeļus zem upju gultnes paredzēts ierīkot ar beztranšeju metodi, veicot horizontālu urbšanu. Plānotās saimnieciskās darbības laikā netiks izmantoti pazemes un virszemes ūdens resursi, neveidosies ražošanas un sadzīves notekūdeņi. VES laukumos būvniecības un ekspluatācijas laikā veidosies nepiesārņojoši virszemes notekūdeņi, kas notecēs pa esošajām virsmām un infiltrēsies gruntī. Plānotās saimnieciskās darbības laikā netiks izmantotas un uzglabātas bīstamas ķīmiskās vielas.

Plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības un ekspluatācijas laikā, piemērojot IVN ziņojumā paredzētos negatīvās ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumus, būtiska negatīva ietekme uz virszemes ūdensobjektiem nav sagaidāma visos plānotās saimnieciskās darbības tehnisko alternatīvu gadījumos. Plānotās saimnieciskās darbības iespējamā ietekme uz virszemes ūdensobjektiem tiek vērtēta kā tieša (plānotās saimnieciskās darbības risinājumu saskares vietās ar ūdensobjektiem, meliorācijas sistēmu bojājumu vietās), taču īslaicīga (tikai būvniecības laikā), negatīva, būvniecības laikā – maznozīmīga un darbības laikā – nenožīmīga. Ietekme uz virszemes ūdensobjektiem būtu līdzīga visu plānotās saimnieciskās darbības alternatīvo risinājumu īstenošanas gadījumā.

Ietekme uz gaisu un klimatu. Vēja enerģijas resursi plānotajā teritorijā ir pietiekami elektroenerģijas ražošanai vēja elektrostacijās. Elektroenerģijas ražošana, izmantojot atjaunojamus energoresursus, radīs būtisku pozitīvu ietekmi uz SEG emisiju samazināšanu. Plānotā saimnieciskā darbība neradīs būtisku gaisa piesārņojumu visos darbības posmos, negatīva ietekme uz gaisu nav paredzēta.

Plānotās saimnieciskās darbības potenciālā ietekme uz gaisu un klimatu tiek vērtēta kā tieša, īslaicīga, negatīva, maznozīmīga plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības laikā (būvniecībā izmantoto transportlīdzekļu un mehānismu radīto emisiju dēļ), netieša, ilgtermiņa,

būtiski pozitīva – ekspluatācijas laikā (saražotā elektroenerģija nodrošina daļu no elektroenerģijas pieprasījuma un samazina piesārņojumu un SEG emisijas citos elektroenerģijas ražošanas un saimnieciskās darbības objektos, kuros tiek izmantots piesārņojošs fosilais kurināmais). Šajā aspektā lielākā pozitīvā ietekme uz gaisu un klimatu būtu, īstenojot plānotās saimnieciskās darbības risinājumus alternatīvas C gadījumā.

Ietekme uz augsni. Kopējā noraktās, noņemtās un bojātās augsnes platība plānoto VES būvniecības vietās var sastādīt aptuveni 38,2–50,0 ha (ap 9,3 ha VES būvlaukumos, izbūvējot ceļus un elektroenerģijas kabeļus, ap 33,3 ha transformatoru apakšstacijas T1 ierīkošanas gadījumā, ap 33,1 ha – transformatoru apakšstacijas T2 ierīkošanas gadījumā un ap 35,7 ha transformatoru apakšstacijas T3 ierīkošanas gadījumā), rakšanas dziļums – līdz 0,2–0,3 m. Pēc VES izbūves un nepieciešamās infrastruktūras ierīkošanas uzkrātā noraktā augsne tiks izmantota plānotās saimnieciskās darbības objektu teritorijā un to piekļuves zonu sakārtošanas darbiem. Plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecība un ekspluatācija būtisku negatīvu ietekmi uz augsni neradīs. Noteikta īslaicīga fiziska ietekme uz augsni ir iespējama tikai plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības laikā. Aptuveni 18 ha teritorijā, kur tiks ierīkotas būves un ceļi, augsnes slānis tiks noņemts uz visu plānotās saimnieciskās darbības objektu darbības laiku.

Plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības un ekspluatācijas laikā, piemērojot IVN ziņojumā paredzētos negatīvās ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumus, nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz augsni visos plānotās saimnieciskās darbības tehnisko alternatīvu gadījumos. Plānotās saimnieciskās darbības iespējamā ietekme uz augsni tiek vērtēta kā tieša (plānotās saimnieciskās darbības risinājumu īstenošanas un augsnes slāņa noņemšanas/bojāšanas vietās), daļā teritorijā īslaicīga (tikai būvdarbu laikā), daļā apbūvēto teritorijā ilgtermiņa (visā objektu darbības laikā), negatīva, maznozīmīga plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības laikā un nenozīmīga – darbības laikā. Ietekme uz augsni būtu līdzīga visu plānotās saimnieciskās darbības alternatīvu risinājumu īstenošanas gadījumos.

Ietekme uz zemes dzīlēm. Plānotās VES neietilpst Ziemeļlietuvas karsta apgabala teritorijā, taču daļa no plānoto VES (N20, N21) atrašanās vietām ir paredzētas pie zemas aktivitātes karsta apgabala robežas 25–31 m attālumā. Teritorijai ir raksturīgi ģeoloģiski–hidroģeoloģiski un ģeotehniski sarežģīti apstākļi. Plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības laikā, ierīkojot VES pamatus, paredzēta padziļināšanās zemes dzīlēs no vairākiem līdz vairākiem desmitiem metru, un pastāv gan gruntsūdens slāņa, gan spiediena ūdens nesējslāņu bojājuma vai atsegšanas risks, kā arī būvlaukuma un tā tuvākās apkārtnes applūšanas risks. Tāpēc būvju tehniskās projektēšanas laikā pirms šāda veida darbu veikšanas ir detalizēti jāizpēta konkrētās vietas ģeoloģiski–hidroģeoloģiskie apstākļi un jāizvēlas optimāli projektēšanas risinājumi ūdens līmeņa pazemināšanai un ūdens nesējslāņu izolācijai. Plānotās saimnieciskās darbības objekti neietilpst ģeotopu vai potenciālu zemes dzīļu piesārņojuma avotu teritorijās.

Plānotās saimnieciskās darbības ietekme uz zemes dzīlēm objektu būvniecības un ekspluatācijas laikā būs tieša (zemes darbi tiks veikti 29 teritorijās, ievērojami padziļinoties zemes dzīlēs), summāra (tiek ietekmēts arī augsnes slānis), ilgtermiņa (daļā teritorijas augšējā ģeoloģiskā slāņa struktūra tiks neatgriezeniski mainīta), maznozīmīga, negatīva plānotās saimnieciskās darbības

objektu būvniecības laikā (ietekme nav liela mēroga un, piemērojot IVN ziņojumā paredzētos negatīvās ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumus, nerada būtiskas negatīvas sekas) un nenozīmīga – darbības laikā. Visu plānotās saimnieciskās darbības alternatīvu risinājumu īstenošanas gadījumā ietekme uz zemes dziļēm būtu līdzīga.

Ietekme uz ainavu. Plānotās VES un to darbībai nepieciešamie infrastruktūras objekti neietilpst īpaši aizsargātos valsts vizuāli estētiskā potenciāla areālos un teritorijās un nav pretrunā ar Lietuvas Republikas Nacionālā ainavu plāna regulējumiem. Plānotās saimnieciskās darbības objektu vietai tuvākais vērtīgās ainavas areāls atrodas 36,7 km attālumā no tuvākās plānotās VES (N27), savukārt vērtīgāko ainavu panorāmu tuvākais skatu punkts atrodas 39,1 km attālumā no tuvākās plānotās VES, t. i., lielākā attālumā nekā 10 plānoto VES torņu augstumi ($180\text{ m} \times 10 = 1800\text{ m}$), kā to paredz Lietuvas Republikas Atjaunojamo energoresursu enerģētikas likums, līdz ar to plānotās saimnieciskās darbības ietekme uz ainavu uzskatāma par nenozīmīgu.

Ietekme uz bioloģisko daudzveidību. Būtiska negatīva ietekme uz veģetāciju plānotās saimnieciskās darbības teritorijā nav paredzēta. Plānotajās VES vietās aizsargājama dabiskā veģetācija nav konstatēta.

Plānotās saimnieciskās darbības teritorijā un tās apkārtnē, veicot gadskārtējus sīkspārņu novērojumus, tika konstatētas 7 sīkspārņu sugas. Novērojumi liecina, ka plānotās VES N19, N22, N24 un N30 atrašanās vietas atrodas tuvāk par 200 m (+ lāpstiņas garums) no meža, savukārt plānotās VES N26, N27, N28, N29, N32 un N32-1 atrašanās vietas – tuvāk par 200 m (+ lāpstiņas garums) no ūdensobjektiem, t. i., potenciālajām sīkspārņu dzīvotnēm, tādēļ šīs VES var radīt negatīvu ietekmi uz sīkspārņiem. Īstenojot IVN ziņojumā paredzētos negatīvās ietekmes novēršanas, mazināšanas un/vai kompensēšanas pasākumus, plānotās saimnieciskās darbības ietekme uz sīkspārņiem vairošanās un migrācijas periodos būtu nenozīmīga.

Veicot ornitoloģiskos novērojumus plānotās saimnieciskās darbības teritorijā (t. sk. izmantojot datubāzu datus), tika konstatētas 106 putnu sugas. Saskaņā ar VŠĮ „Media ir aplinkos projektai” speciālistu veikto ornitoloģisko novērojumu secinājumiem, dažu plānoto VES darbība plānotās saimnieciskās darbības teritorijā var ietekmēt plēsīgo putnu (mazā ērgļa, bezdelīgu piekūna) un melnā stārķa dzīvesveidu, tādēļ nepieciešams īstenot IVN ziņojumā paredzētos negatīvās ietekmes novēršanas, mazināšanas un/vai kompensēšanas pasākumus.

Kā jau minēts, lai aizsargātu melnos stārķus un mazos ērgļus un ņemot vērā ornitologu ieteikumus, plānotās saimnieciskās darbības organizators atteicās plānot VES N31 un VES N32.

Ņemot vērā minēto speciālistu ieteikumus, kā arī Lietuvas Republikas Valsts aizsargājamo teritoriju dienesta sniegtās piezīmes un priekšlikumus par blakus esošo Eiropas ekoloģiskā tīkla „Natura 2000” PAST „Biržu giria”, paredzēts īstenot negatīvās ietekmes uz sīkspārņiem un putniem novēršanas un mazināšanas pasākumus, kas aprakstīti un attēloti IVN ziņojumā.

Novērtējot plānoto VES parku summāro ietekmi (šajā ziņojumā ir vērtēta plānotā saimnieciskā darbība, UAB „Biržu vējas” plānotās līdz 37 VES Biržu rajona pašvaldībā, Parovejas un Nemunēļa Radvilišķu seņūnijās, un UAB „Bionalis” 3 VES Biržu rajona pašvaldībā, Nemunēļa Radvilišķu seņūnijā), tika konstatēts, ka, īstenojot IVN ziņojumā paredzētos negatīvās ietekmes novēršanas

un mazināšanas pasākumus, ietekme uz melnajiem stārķiem, mazajiem ērgļiem un citiem putniem būtu nenozīmīga.

Izbūvējot VES darbībai nepieciešamo inženiertehnisko infrastruktūru, jānodrošina, lai netiktu bojātas PSIS noteiktās aizsargājamo dzīvnieku un augu dzīvotnes. Ierīkojot plānotās saimnieciskās darbības objektus, ir iespējami tikai īslaicīgi lokāli dzīvnieku dzīves apstākļu traucējumi būvniecības darbu laikā (pēc traucējumu avota izzušanas dzīvnieki parasti atgriežas iepriekšējā dzīvesvietā). Ievērojot ekspertu rekomendācijas un pēc visu paredzēto ietekmes novērtēšanas un mazināšanas pasākumu īstenošanas nav paredzama būtiska negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības un ekspluatācijas laikā visu plānotās saimnieciskās darbības alternatīvu īstenošanas gadījumā.

Ietekme uz aizsargājamām dabas teritorijām. Plānotās VES un to darbībai nepieciešamā inženiertehniskā infrastruktūra neietilpst aizsargājamā un Eiropas ekoloģiskā tīkla „Natura 2000” teritorijās un to aizsargjoslās, neietilpst Eiropas Kopienas nozīmes mežu un dabisko biotopu teritorijās. Plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības un ekspluatācijas laikā netiks radīta būtiska negatīva ietekme uz aizsargājamām teritorijām, Eiropas ekoloģiskā tīkla „Natura 2000” teritorijām un to aizsargjoslām, kā arī Eiropas Kopienas nozīmes dabisko biotopu teritorijām visu plānotās saimnieciskās darbības alternatīvu īstenošanas gadījumos.

Ietekme uz materiālajām vērtībām. Plānotās VES un transformatoru apakšstacijas neietilpst dzīvojamās, rekreācijas vai sabiedriskās apbūves teritorijās. Visu tehnisko alternatīvu gadījumā plānotās saimnieciskās darbības radītā virsnormatīvā trokšņa ietekmes zonā nonāk viena dzīvojamā ēka, tāpēc nepieciešams īstenot IVN ziņojumā paredzētos negatīvās ietekmes novērtēšanas un/vai mazināšanas pasākumus. Viens no plānotajiem ietekmes mazināšanas pasākumiem ir minētās dzīvojamās ēkas izpirkšana, nojaukšana un izslēgšana no nekustamā īpašuma reģistra, vienojoties ar īpašniekiem, kā arī zemes gabala lietošanas mērķa maiņa. Novērtējamajā teritorijā nav citu nozīmīgu materiālo vērtību, izņemot esošo meliorācijas drenāžas tīklu, elektrotīklus un esošos rajona un vietējas nozīmes ceļus. Izvērtējot visas VES tehniskās alternatīvas un īstenojot paredzētos preventīvos un kompensējošos pasākumus, būtiska negatīva ietekme uz materiālajām vērtībām VES būvniecības un ekspluatācijas laikā nevienas plānotās saimnieciskās darbības alternatīvas gadījumā nav sagaidāma.

Ietekme uz nekustamajām kultūras vērtībām. Plānoto VES un to darbībai nepieciešamās infrastruktūras zemes gabalos nav reģistrētas nekustamās kultūras mantojuma vērtības, un tie arī neietilpst kultūras mantojuma objektu un vietu aizsardzības zonās (fiziskās ietekmes aizsardzības zonā un vizuālās aizsardzības zonā). Būtiska negatīva plānotās saimnieciskās darbības ietekme uz kultūras mantojuma vērtībām plānotās saimnieciskās darbības objektu būvniecības un ekspluatācijas laikā nav paredzama nevienas plānotās saimnieciskās darbības alternatīvas risinājuma īstenošanas gadījumā.

Ietekme uz sabiedrības veselību. IVN laikā kvalitatīvi un kvantitatīvi tika izvērtēti plānotās saimnieciskās darbības radītie fizikālie faktori – akustiskais troksnis, zemas frekvences skaņas (infraskaņa), ēnu mirgošana, VES radītais elektromagnētiskais lauks un vibrācija. Tika apskatīti arī ekonomiskie un sociālie faktori, kā arī psihoemocionālā ietekme.

Izmantojot specializēto aprēķinu programmu WindPro (versija 3.6–4.0), veiktie plānotās saimnieciskās darbības objektu radītā akustiskā trokšņa aprēķinu rezultāti parādīja, ka VES radītais trokšņa līmenis un tā ietekme uz tuvāko dzīvojamo apbūvi, pēc IVN ziņojumā paredzēto ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumu piemērošanas un īstenošanas, visos diennakts periodos nepārsniegs HN 33:2011 noteiktās trokšņa līmeņa robežvērtības. Ja norādītais trokšņa ietekmes mazināšanas pasākums netiktu īstenots, VES N32-1 būvniecība nebūtu iespējama nevienas plānotās saimnieciskās darbības alternatīvas gadījumā. Plānotās saimnieciskās darbības objektu izraisītā ēnu mirgošana, pēc ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumu piemērošanas un īstenošanas, kā arī citi riska faktori neradīs nelabvēlīgu ietekmi uz tuvāko dzīvojamo apbūvi visos plānotās saimnieciskās darbības alternatīvu gadījumos.

Pārrobežu ietekme. Plānotās saimnieciskās darbības teritorija atrodas Lietuvas Republikas teritorijas ziemeļu daļā Biržu rajona pašvaldībā, Panevėžas apriņķī. Minimālais attālums no plānotās saimnieciskās darbības risinājumu teritorijas līdz Latvijas Republikas teritorijai būtu aptuveni 1,38 km (3. att.), līdz Baltkrievijas Republikas teritorijai – aptuveni 140 km. Tuvākā lielākā apdzīvotā vieta Latvijas Republikas teritorijā ir Skaistkalne, kas atrodas aptuveni 2,9 km attālumā no plānotās VES N20, savukārt tuvākā dzīvojamā ēka atrodas aptuveni 1,67 km attālumā. Plānotās saimnieciskās darbības teritorijai tuvākā aizsargājamā dabas teritorija Latvijas Republikas teritorijā (vienlaikus arī Eiropas ekoloģiskā tīkla „Natura 2000” teritorija) ir dabas piemineklis / ģeoloģisks veidojums – Skaistkalnes karsta kriteres, kas atrodas aptuveni 1,89 km attālumā no plānotās VES N12 (4. att.).

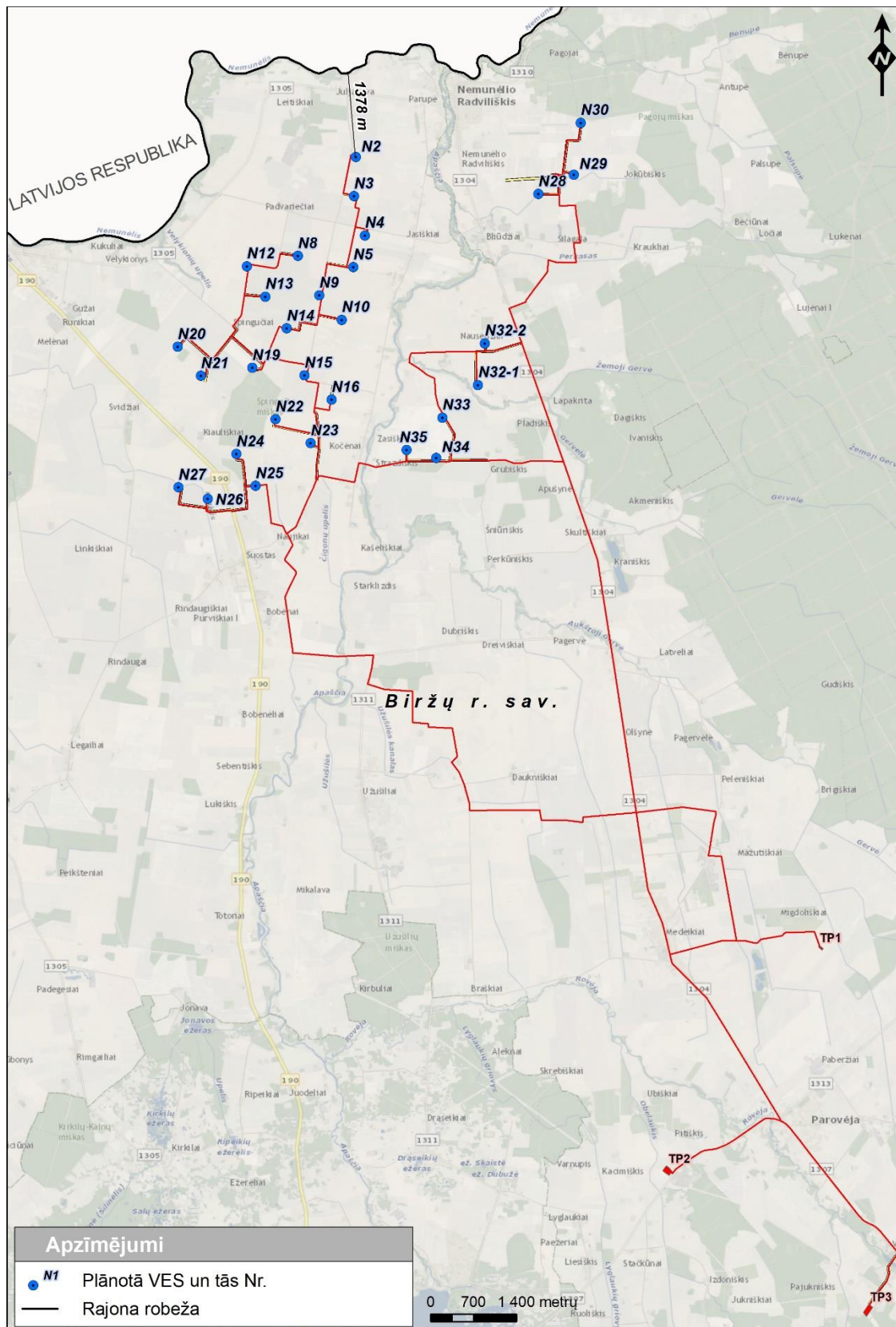
Veiktajā plānotās saimnieciskās darbības IVN konstatēts, ka vienā vai otrā līmenī plānotās saimnieciskās darbības risinājumu īstenošanas tiešās un netiešās sekas dažādiem dabas vides elementiem (apkārtējam gaisam, virszemes ūdeņiem, zemes dzīlēm, augsnei, ainavai, aizsargājamām teritorijām un bioloģiskajai daudzveidībai) varētu būt sagaidāmas teritorijā no vairākiem desmitiem metru līdz pat vairākiem kilometriem ap plānotās saimnieciskās darbības risinājumu teritoriju.

Plānotās VES trokšņa un ēnu mirgošanas modelēšanas rezultāti liecina, ka šajos aspektos novērtētā potenciālā virsnormatīvā ietekmes zona nevienā tehnisko alternatīvu gadījumā neietilpst Latvijas Republikas teritorijā un nerada negatīvu ietekmi uz tās dzīvojamo un sabiedriskās apbūves teritorijām.

Plānotās VES būs redzamas no Latvijas Republikas teritorijas atkarībā no izvēlēta novērošanas punkta līdz pat vairāku kilometru attālumam.

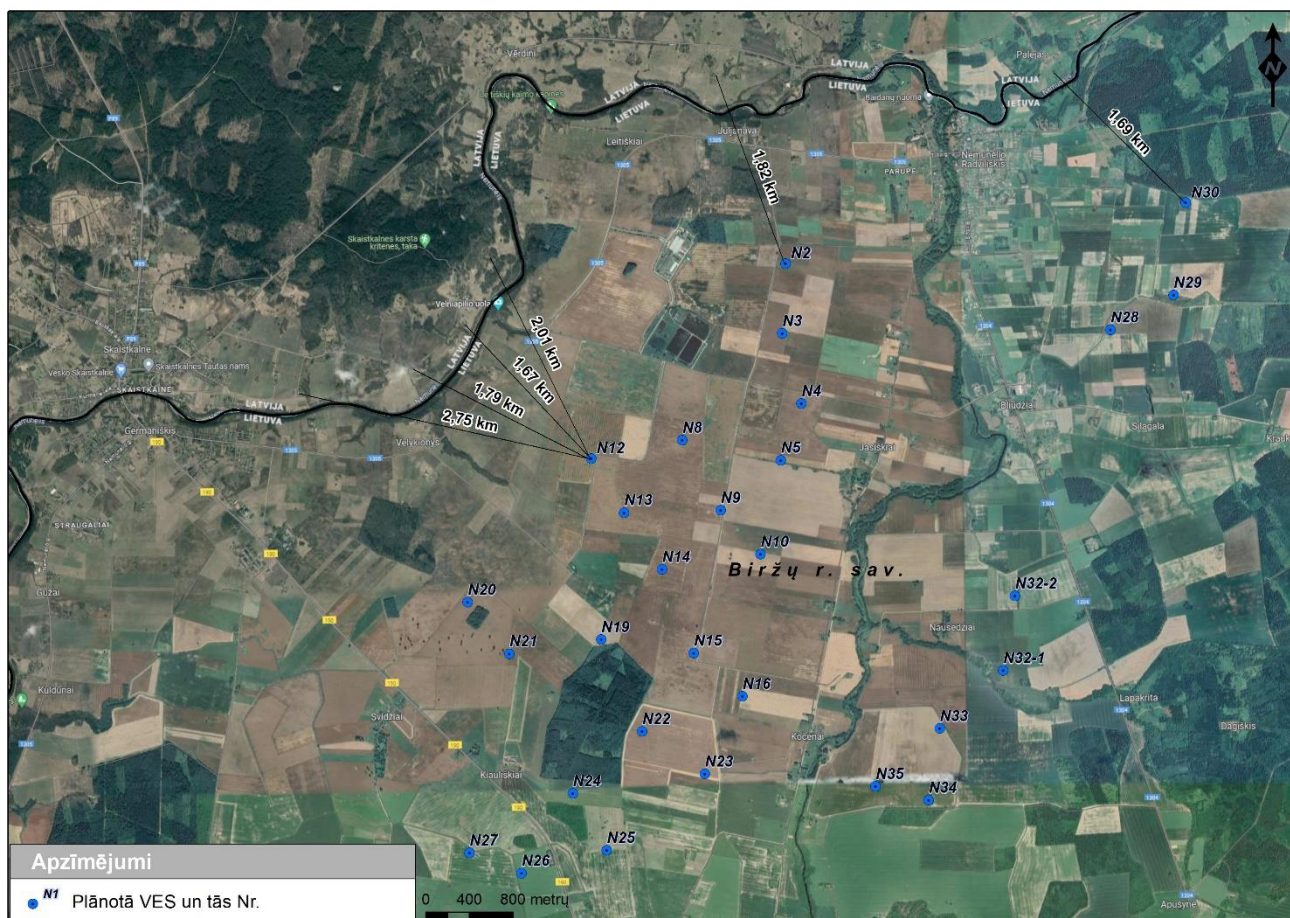
Veiktais novērtējums liecina, ka, īstenojot plānotās saimnieciskās darbības risinājumus un ievērojot paredzētos negatīvās ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumus, apkārtējo ārvalstu teritorijām, to dabiskajai un sociālajai videi, kā arī iedzīvotājiem būtiska negatīva ietekme nav sagaidāma.

Paziņojuma par IVN uzsākšanu saskaņošanas laikā pēc Vides aizsardzības aģentūras pieprasījuma Vides ministrija izvērtēja sniegto informāciju un 2022. gada 28. oktobra vēstulē Nr. D8 (E)-5563 nolēma, ka plānotajai saimnieciskajai darbībai jāpiemēro pārrobežu ietekmes novērtējuma procedūras.

3. att. Plānotās saimnieciskās darbības vieta attiecībā pret Latvijas Republikas teritoriju

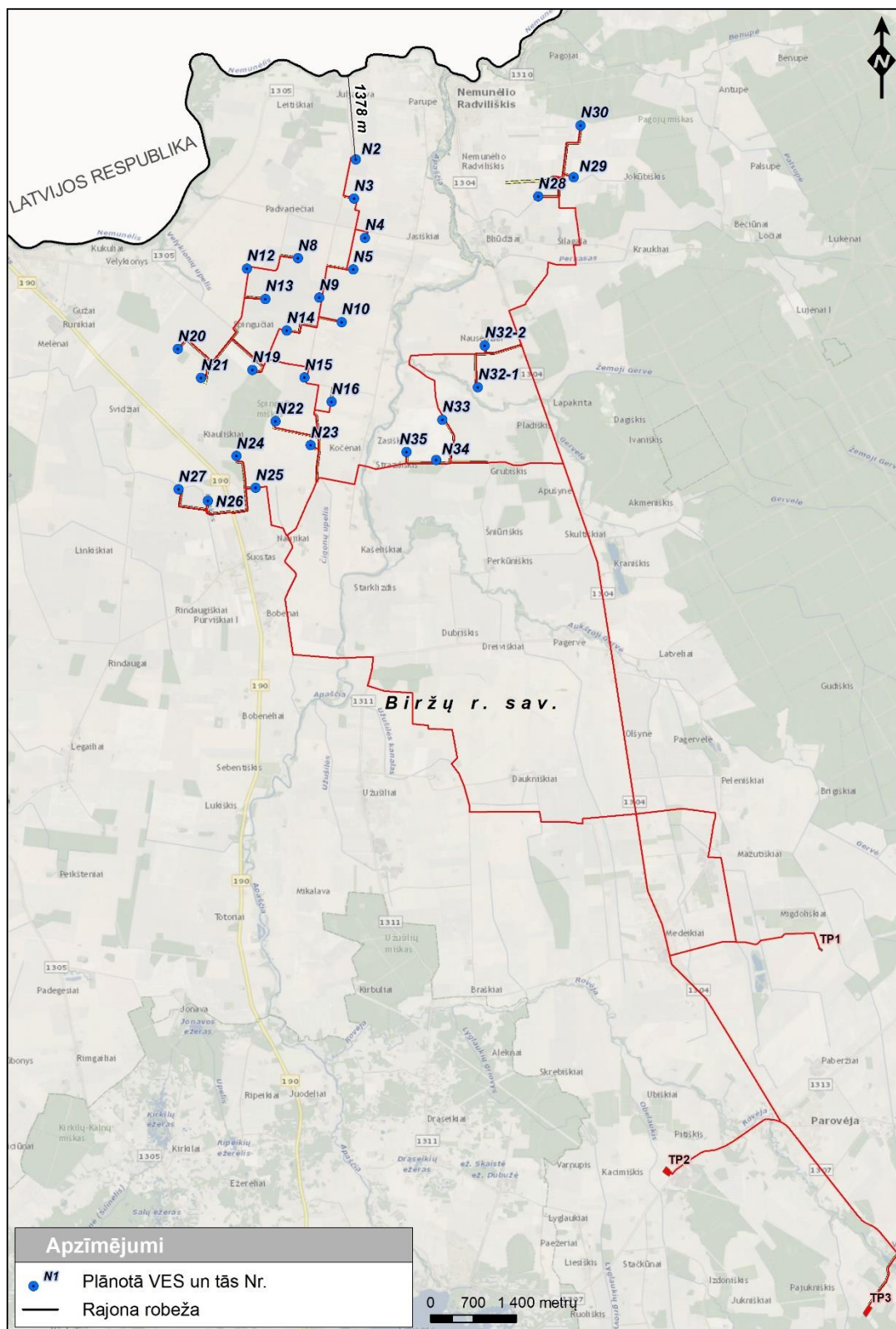
UAB „Biržu vējas” plānotā līdz 35 vēja elektrostaciju būvniecība un ekspluatācija
Nemunēļa Radviliškų un Parovėjas senūnijās
Biržu rajona pašvaldības teritorijā
Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums. Kopsavilkums

4. att. Plānotās saimnieciskās darbības objekti attiecībā pret tuvākajām apdzīvotajām teritorijām Latvijas Republikas teritorijā

Plānotās saimnieciskās darbības IVN slēdziens

Ņemot vērā veiktā sākotnējā novērtējuma rezultātus un IVN subjektu komentārus, plānotās saimnieciskās darbības organizators atteicās no 4 VES (N1, N6, N11, N17) plānošanas (no plānotajām 35 VES). Pēc plānotās saimnieciskās darbības IVN veikšanas tiek piedāvāts neplānot vēl 2 VES izvēlētajās vietās (N31 un N32). Ņemot vērā šī IVN secinājumus, tiek piedāvāts plānot un īstenot 29 VES izbūves un ekspluatācijas risinājumus jebkuras plānotās saimnieciskās darbības alternatīvas gadījumā. Atsakoties plānot minētās VES, attiecīgi tiktu novērsti arī šajā IVN ziņojumā izvērtētie iespējamie vides un sabiedrības veselības riski, kas saistīti ar to būvniecību un darbību.

5. att. Ieteicamie plānotās saimnieciskās darbības objektu apjomi

UAB „Biržu vējas” plānotā līdz 35 vēja elektrostaciju būvniecība un ekspluatācija
Nemunēja Radviliškis un Parovėjas senūnijās
Biržu rajona pašvaldības teritorijā
Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums. Kopsavilkums